

Gods profeten, ook in 't laatste bijbelboek, geprofeeteerd. Want het pactum salutis keert zich, voor wie de hierboven gevolgde simpele bewijsvoering volgde, nu ook automatisch om in een pactum iudicii supremi: een verbond van God met God, waarin elk der drie Personen te rade gaat met elk der anderen tot een uiterste gericht, waarin verdisconteerd zou worden heel het feitenmateriaal van de aan allen verschenen zaligmakende genade Gods. Roepen Gods ingewanden om barmhartigheids effecten, dan schreeuwen ze ook om gerechtigheidsbetoon aan wie op zoo groote zaligheid geen acht geeft, aan wie op Gods verbond met God, hetwelk tot zijnen en tot onzen vrede is, durft treden.

Een Duitsch dichter heeft eens iemand in een van zijn drama's laten zeggen: dass ich dich liebe, was geht's dich an? Dat is: dat ik u liefheb, wat hebt gij daarmee te maken? En een filosoof, die den „amor Dei intellectus", de bloot-verstandelijke liefde tot de „goddelijke alnatuur" gepredikt heeft, laat ons hetzelfde zeggen tot zijn „god". Maar indien wij — gelijk de Catechismus zegt — daartoe verlost zijn opdat wij Gode dankbaarheid andermaal bewijzen zouden in liefde, dan kunnen wij, dan behoeven wij op onze lippen dien versregel niet te nemen. Dat ik U liefheb, dat gaat U zeker aan, o God, God mijner sterkte. Uw arm heeft U heil beschikt, toen Gij mijn voeten hebt gezet op den weg des vredes. In mijn verbond met U doorleef ik en bevestig Gij uw verbond met U zelf. Mijn amor (liefde) is niet bloot-intellectueel; want mijn intellect (ook dit) is nu een werking mijner liefde, kennen en vertrouwen. Zou ik ze kunnen scheiden? Ik kan het evenmin, o God mijns heils, als Gij uw be-kennen en uw be-minnen van U zelf kunt rukken van één, uw Logos en uw Geest, o Vader.

Ik weet nu, hoe Gij zoo vertoornid zijt om mijn zonden. Ik heb in al mijn overtredingen uw vreeverbond bespot. En wijl het onverbrekkelijk is, daarom ontwaakt Gij nu — om mij te straffen? Wees mij genadig, o God, om de verschooning van uw Geest. Mijn hart en mijn ziel, laat ze uitroepen tot den levenden God, want ik vraag niet te veel: Uw hart en al uw goddelijk zinnen roept uit tot U, o levende God, God uwer en mijner sterkte, God van ons beider zaligheid.

Ons beider? Durf ik het zeggen? Ja, ik durf, het is nu alles verbond wat de klok slaat, die van boven en beneden. Het zijn twee klokken. Maar deze twee zijn één.

K. S.

Engelen in den kerstnacht.

Op de groote heirbaan, die God reeds sinds eeuwen betreedt ter verlossing van Zijn ééne, groote wereld, zijn overal engelen te bespeuren.

Met diepe, intense belangstelling slaan ze gade de groote daden van hun Schepper en Heer. Meer nog — ze nemen actief deel aan Gods machtig wereldwerk. Vooral in de uren van groote spanning, van doorbrekende crisis, zijn ze aanwezig en gaat heel hun wezen op in den toegewijden dienst van hun God.

We zien ze als Jehovah Abraham uitkiest uit de ten ondergang neigende volkerenwereld om uit hem te verwekken een heilig volk; meer nog, om uit hem te laten voortkomen den éénen Wereldverlosser.

We ontdekken ze bij den Sinaï. Als Jehovah Zich vastnoert aan het volk van Abraham, Izaak en Jacob; als dat volk wordt opgenomen in den wonderlijken band des Verbonds, dan reppen zich ook de engelen in willige overgave aan het bevel van hun God en de wetgeving op den berg Gods geschiedt mee door hun dienst.

Ja, overal waar God ingrijpt in het leven van menschen en volken, overal waar Hij Zijn heilsplan verwerkelijk en dus Zijn heilshistorie maakt, hooren we den suizenden wieslag van Gods hemelsche dienstknechten.

Voor wie eenig besef heeft ontvangen van Gods werk met Zijn wereld, is dit optreden der engelen op kruispunten van Gods openbaringswegen niet vreemd. Naar de bedoeling van den Almachtigen Schepper behooren hemel en aarde, engelen en menschen bijeen. In den beginne — zoo lezen we immers — schiep God hemel en aarde.

Met deze woorden, ontzaglijk zwaar van inhoud, begint het Woord van den levenden God. Deze woorden zeggen ons, dat in Gods ééne, onmetelijke schepping tweeërlei „sfeer", tweeërlei „wereld" door Hem werd gemaakt. Het ééne, geschapen „land" werd door Hem verdeeld in twee „provincies". De ééne immense kosmos kreeg een „boven"- en een „benedenverdieping". Hemel en aarde zouden — voorloopig althans — vormen de beide „helften" van Gods ééne schepping.

Maar het was Gods bedoeling, dat deze beide regionen samen zouden zijn het ééne, ongedeelde rijksgedebied van Zijn ééne, eeuwige Koninkrijk.

En de boven-bewoners — de engelen — moesten met de beneden-bewoners — de menschen — wedijveren in trouw gehoorzaamheidsbetoon en liefdevolle overgave aan den Koning der Eeuwen, den Vorst van hemel en aarde.

Lofzegging

wij loven u, o god! o vader! gij wiens schoot

den raad des vreeverbonds van eeuwigheid besloot

gij geeft uw eigen zoon, ten vorst en eerstgeboren

van 't volk, door smaadt en kruis, tot zaligheid verkoren!

opdat aan 's hemels lof 't gebed der kerk zich huwe:

het koninkrijk, de kracht, de heerlijkheid is uwe!

ook uwe, o eeuwig woord, zijn uitgedrukte beeld!

verlosser, schepper, heer, en god uit god geteeld!

ja, uwe is 't koninkrijk, gij bouwheer-zelf des huizes!

uw kracht verheerlijkt zich in 't smadelijk zwak des kruises!

en 's vaders heerlijkheid, uit u gestraald, u eigen,

doet voor uw bethlehem zich alle heem'len neigen!

wij loven u, o heer! en god des heilverbonds!

o vader van genade, o koning god met ons!

o trooster vol van liefde, o trouwe god der vaad'ren,

dié ook de kinderen vergunt tot u te naad'ren!

u, vader, zoon en geest, god, drie en één te zamen,

zij 't rijk, de kracht en de eer, tot in geslachten. amen.

da Costa.

Zóó was Gods bedoelen: waarin ook verschillend, hoe totaal anders ook geschapen, in liefde tot hun Maker zouden hemel en aarde, engelen en menschen één zijn en één blijven tot in eeuwigheid.

Hoe geheel anders is het evenwel geworden!

In het donkerste aller uren van den morgenstond der wereld — ja der scheppings geschiedenis is Satan in de waarheid niet staande gebleven en heeft de menschheid zich losgescheurd van den Heere des hemels en der aarde.

Katastrofaal waren de gevolgen voor gansch het heelal.

In plaats van liefde kwam haat!

In plaats van het meewerken met God kwam het inbotsen tegen God!

In plaats van het verbond van God en menschen tegen Satan, kwam het verbond van menschen en Satan tegen God!

In dat onheilvolle uur ging een kloof gapen tusschen God en de menschen. Sindsdien zijn alle menschen van nature vijanden Gods.

Niet één is er meer rechtvaardig. Niet één doet meer goed. De gemeenschap met God is radicaal afgeknapt.

En met de menschen zonk gansch de wereld weg uit de stralende liefde Gods. De liefde, waaruit alleen de zegen, de schoonheid en het geluk der wereld ontspringen kan.

Ja, de wereld met alles wat er op is, de menschheid bovenal, gleed weg in de diepten van dood en ellende en verderf. Een onheilspellende duisternis legde zich over onze aarde. En machteloos werd ze overgegeven in den greep van Satan. Deze wereld ligt sinds dat ontzettende moment „in den Boose".

Oorlog kwam er en bleef er tusschen den levenden God en Zijn in zonde gevallen wereld.

Een breuk is dus geslagen tusschen God en deze aarde.

Ja, maar tegelijk daarmee, op hetzelfde oogenblik, is ook een kloof gegraven tusschen hemel en aarde.

In den hemel — dáár zijn immers de trouwe dienstknechten Gods, de heilige engelen. In den hemel is de volkomen reinheid en heiligheid. Daar straalt de „heerlijkheid des HEEREN" in door niets getemperden glans; in den hemel, daar werken allen met God mee en op God aan.

En zoo moet de hemel met zijn bewoners wel opbatsen tegen de zondige, verdorven aarde.

De harmonie tusschen die beide is grondig verbroken.

De beide deelen van het ééne rijksgedebied des Heeren zijn in oorlog met elkaar. De trouw gebleven „provincie" keert de wapenen tegen het gebied van den opstand.

Hemel en aarde, ze hadden samen moeten leveren de ééne, groote legermacht van den HEERE der heir-

scharen. Maar alleen de legermachten des hemels bleven trouw en ze moeten zich nu werpen op de strijdkrachten der aarde, die, opgezweept en voor-gejaagd door den Satan, zich verzetten tegen God.

Zie naar den ingang van het verlaten Paradijs en ge ontdekt met één blik de ellende dezer wereld: Aan de poort van dien eenzamen hof staat een bewoner des hemels: een engel met uitgetrokken zwaard! En zeker zal hij dooden ieder mensch, die den hof naderen durft.

Fel en ontroerend predikt die zwaarddragende engel de groote misère der aarde.

Uiteenscheuring — dat is de vreeselijke werkelijkheid.

Uiteenscheuring van God en wereld. Uiteenscheuring daardoor en daarna van hemel en aarde, van engelen en menschen.

Maar God wilde in de uiteenscheuring van Zijn schoon heelal niet berusten. Hij kon Zijn „aarde" niet loslaten. Hij zou de wereld weer terugwinnen om haar te voegen in Zijn groote ongedeelde rijksgedebied. Ook zij moest weer blinken in volen scheppingsluister.

Langzaam maar zeker werkt God in de vele, vele eeuwen der oude bedeeeling aan dat herwinnen van Zijn wereld.

En zoo komt ook dat groote moment, waarin de Verlosser der wereld geboren wordt. Dat is het knooppunt aller tijden. De Kerstnacht breekt aan. Het Woord wordt vleesch. De nieuwe, zondeloze mensch wordt geboren. De tweede Adam begint Zijn groote werk.

Neen, die Kerstnacht is niet „stil"! Gansch het heelal is hevig ontroerd.

In de donkere diepten van den „afgrond", waar le duivelen wonen, heerscht sidderende onrust. 't Zal nu met hen haast zijn gedaan. Hun overwinnaar wordt geboren! En in een laatste machteloze woede maakt de roode draak zich op om zoo mogelijk het Kindeke te verslinden.

Maar ook in de hemelen is beweging en spanning. De engelen leven hevig mee, met 't wonder van Bethleem. En ze staan gereed om hun taak bij dat wonder aanstonds te gaan verrichten. Alles is in actie, spanning en ontroering.

Alleen de menschen slapen!

Ja, de engelen gaan hun taak vervullen.

Zij hebben een taak. Ze kunnen niet gemist worden in dit groote uur. Ze moeten de eerste boodschappers zijn van dit evangelie. Zij moeten het eerste loflied zingen over dit nieuwe blijk van Gods eeuwig welbehagen.

O er is een onstuimige vreugde in die zingende engelen.

Zij mogen uitjubelen, dat vrede gekomen is tusschen God en de aarde.

Want in de kribbe ligt een rein, zondeloos Mensch, die volmaakt gehoorzaam zal zijn in alles. Hij zal

in Zichzelf de eigenlijke den tegen G den in de Zijn God. E eeuwige vres blijft de oo bloeien.

Hij is de Maar dit Jezus Chr

is het Hoof Hoofd van zal de vre Gansch een in Gods vr neergelegd warring dez en nameloo Gods eeuw

En zie, n mel en aar ven- en be dempt. Her zoud. Hoo zijn bondge Want ook trouwe stri Engelen

Het oorlog meer een zonder mee en de aard is in Gods

Ja, vrede hemel — Dat is s Hemel e De schet Maar te dekken.

Dat hem zijn in den t e r u g g den toesta meer!

Hij leidt het door F Zeker, „ de aarde beide eenr mensmelte komen en

Zeker, i de mensch woonden i bedoeling der de m ten? Moet zonen van

Daarom schen slet maakt da ophouden ontvangen Dit alle zeggen.

Hoor ze boren Kin toe! Zij p des gezan

En we dan Hij, d in het lie Zoo sch

menschen doen niet groot. Ze hun God gelegd.

De krit de engele Maar w een Eénl

menschen uitverkor gezonden De zonen engelenza nog: aan

volende voor het ontmoete onzen H En str

aanschou Want

wordt as wordt g zwijgen! zonen

In den mensche den hoo

juichen! Het l

bloed —